

ЗАКОН

о Уставном суду

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Уређење Уставног суда, поступак пред Уставним судом и правно дејство одлука Уставног суда уређују се овим законом.

Члан 2.

Уставни суд одлучује о питањима из своје надлежности утврђене Уставом Републике Србије (у даљем тексту: Устав) и врши друге послове одређене Уставом и законом.

Члан 3.

Рад Уставног суда је јаван.

Јавност се обезбеђује објављивањем одлука Уставног суда, објављивањем саопштења са седница на интернет страници Уставног суда, одржавањем јавне расправе и расправе у поступку пред Уставним судом, давањем саопштења средствима јавног информисања, одржавањем конференција за медије и на други начин.

Уставни суд може искључити јавност само ради заштите интереса националне безбедности, јавног реда и морала у демократском друштву, као и ради заштите интереса малолетника или приватности учесника у поступку.

Искључење јавности не односи се на учеснике у поступку, њихове пуномоћнике и представнике стручне јавности.

Судија не може јавно износити своје мишљење о питању које је предмет спора пред Уставним судом.

Члан 4.

Свако лице може захтевати да му се омогући увид у списе предмета и да му се дозволи препис списка, у складу са законом који уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Изузетно, у поступку по уставној жалби и жалби Уставном суду судије, председника суда или носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, Уставни суд може одлучити да право увида у списе предмета имају само учесници у поступку.

Увид у списе предмета и препис списка неће се дозволити ако постоје разлози за искључење јавности и у другим случајевима, у складу са законом.

Члан 5.

Поступак пред Уставним судом води се на српском језику уз употребу ћириличног писма.

Службена употреба других језика и писама, у поступку пред Уставним судом, врши се у складу са законом који уређује употребу тих језика и писама.

Члан 6.

У поступку пред Уставним судом не плаћа се такса.

Учесници у поступку пред Уставним судом сnose своје трошкове, ако Уставни суд не одреди друкчије.

Уставни суд може накнадити трошкове другим позваним лицима и одредити накнаду за њихово учешће у поступку.

Члан 7.

Одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Начин и поступак извршења одлука Уставног суда уређују се овим законом.

Члан 8.

О питањима поступка пред Уставним судом која нису уређена овим законом сходно се примењују одредбе одговарајућих процесних закона.

О питањима поступка која нису уређена овим законом или одредбама процесних закона, Уставни суд ће одлучити у сваком конкретном случају.

Члан 9.

Уставни суд доноси опште и појединачне акте, већином гласова свих судија, изузев у случају прописаном овим законом.

Члан 10.

Уставни суд, већином гласова свих судија, доноси Пословник о раду Уставног суда (у даљем тексту: Пословник) којим се ближе уређује организација, начин рада и поступања Уставног суда.

Пословник се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

II. ИЗБОР, ИМЕНОВАЊЕ, ПРЕСТАНАК ДУЖНОСТИ И ПОЛОЖАЈ СУДИЈА УСТАВНОГ СУДА

Члан 11.

Уставни суд чини 15 судија, који се бирају и именују на начин прописан Уставом.

Приликом ступања на дужност судије полажу заклетву пред председником Народне скупштине.

Текст заклетве гласи: "Заклињем се да ћу се у свом раду придржавати Устава и закона и да ћу своју дужност обављати часно, савесно и непристрасно".

Члан 12.

Председник Уставног суда дужан је да шест месеци пре истека периода од девет година на који је именован, односно изабран судија Уставног суда, обавести о томе овлашћеног предлагача и Народну скупштину.

Члан 13.

Судија Уставног суда подноси захтев да му престане дужност пре истека периода на који је изабран, односно именован, овлашћеном предлагачу за избор, односно именовање, Народној скупштини и председнику Уставног суда.

Ако Народна скупштина не донесе одлуку о захтеву из става 1. овог члана у року од три месеца од дана подношења захтева, судији Уставног суда дужност престаје по сили закона истеком тог рока, а то се констатује решењем које доноси председник Уставног суда.

У случају смрти судије Уставног суда председник Уставног суда о томе обавештава овлашћеног предлагача и Народну скупштину.

Члан 14.

Судији Уставног суда престаје дужност кад наврши 65 година живота и 45 година стажа осигурања.

О испуњењу услова из става 1. овог члана, председник Уставног суда обавештава овлашћеног предлагача за избор, односно именовање и Народну скупштину најкасније шест месеци пре испуњења услова.

У случају из става 2. овог члана овлашћени предлагач је дужан да покрене поступак за престанак дужности судије Уставног суда.

Ако Народна скупштина не донесе одлуку о престанку дужности судије Уставног суда који је испунио услове из става 1. овог члана, том судији Уставног суда дужност престаје даном испуњења услова, а то се констатује решењем које доноси председник Уставног суда.

Члан 15.

Судија Уставног суда разрешава се ако постане члан политичке странке, повреди забрану сукоба интереса, трајно изгуби радну способност за дужност судије Уставног суда, буде осуђен на казну затвора или за кажњиво дело које га чини недостојним дужности судије Уставног суда.

Испуњеност услова за разрешење судије Уставног суда утврђује Уставни суд.

Поступак за разрешење покрећу овлашћени предлагачи за избор, односно именовање судија Уставног суда. Иницијативу за покретање поступка за разрешење може да поднесе Уставни суд.

Члан 16.

Судија Уставног суда не може вршити другу јавну или професионалну функцију, нити посао, изузев професуре на правном факултету у Републици Србији.

Јавном или професионалном функцијом или послом, у смислу овог закона, не сматра се деловање у културно-уметничком, хуманитарном, спортском или другом удружењу, без накнаде.

О деловању из става 2. овог члана судија Уставног суда је дужан да обавести Уставни суд.

Професуром на правном факултету у смислу овог закона сматра се обављање наставе на факултету у звању редовног или ванредног професора.

У случају сумње у постојање сукоба интереса, судија Уставног суда може се обратити Уставном суду ради давања мишљења.

Члан 17.

Губитак радне способности за дужност судије Уставног суда утврђује се на основу стручног налаза и мишљења овлашћене здравствене установе.

Члан 18.

Надлежни суд, односно други државни орган дужан је да достави овлашћеном предлагачу за избор, односно именовање судије Уставног суда и Уставном суду, правноснажну одлуку о осуди судије Уставног суда на казну затвора или за друго кажњиво дело.

Члан 19.

У току поступка за утврђивање испуњености услова за разрешење, судија Уставног суда може бити удаљен са дужности.

Одлука о удаљењу судије Уставног суда доноси се на предлог председника Уставног суда.

Одлука о удаљењу председника Уставног суда доноси се на предлог најмање троје судија Уставног суда.

Одлуку о удаљењу доноси Уставни суд, већином гласова свих судија, у складу са Пословником.

Члан 20.

У случају да судији Уставног суда престане дужност пре истека рока на који је изабран, односно именован, овлашћени предлагач предлаже два кандидата за избор, односно именовање.

Предлог из става 1. овог члана доставља се органу надлежном за избор, односно именовање у року од три месеца од дана обавештавања о престанку дужности судије Уставног суда.

Ако је судија Уставног суда коме је престала дужност био са територије аутономне покрајине, кандидати за избор, односно именовање морају бити са територије аутономне покрајине.

Члан 20а

Плата судије Уставног суда одговара положају и надлежностима Уставног суда и одговорности судије за обављање дужности и представља једну од гаранција његове независности у заштити уставности и законитости и људских и мањинских права и слобода.

Плата председника и судије Уставног суда одређује се на основу основне плате.

Основна плата, према овом закону, јесте вредност у коју се не урачунава проценат за вредновање минулог рада.

Основица за обрачун и исплату плата председника и судије Уставног суда утврђује се Законом о буџету Републике Србије.

Коефицијент за обрачун и исплату плате председника Уставног суда износи 12,00, а судије Уставног суда 10,50.

У случају да у Уставном суду нису попуњена сва судијска места, до њихове попуне, плата председника и судије Уставног суда се увећава 10%, за свако непопуњено судијско место.

Судија Уставног суда који је изабран, односно именован на дужност из реда професора правног факултета, а који права из радног односа остварује на правном факултету, има право на месечну накнаду у висини разлике између плате судије Уставног суда, обрачунате за пуно радно време без увећања по основу година проведених на раду, и плате коју остварује на правном факултету, утврђене у складу са прописима којима се уређује начин обрачуна средстава за плате и коефицијената за обрачун и исплату плата на факултетима чија се делатност финансира из буџета Републике Србије.

Члан 21.

Судија Уставног суда коме је престала дужност има право на накнаду плате у трајању од шест месеци у висини плате судије Уставног суда.

Право на накнаду плате престаје пре протеча рока од шест месеци ако судија коме је престала функција заснује радни однос или стекне право на пензију, а може бити продужено за још шест месеци ако у тих шест месеци стиче право на пензију.

Судија Уставног суда коме је дужност престала због испуњења услова за старосну пензију, односно који је разрешен због чланства у политичкој странци, повреде забране сукоба интереса, осуде на казну затвора или за кажњиво дело које га чини недостојним дужности судије Уставног суда, нема право на накнаду плате из ст. 1. и 2. овог члана.

Судија Уставног суда коме је престала дужност истеком времена на које је изабран или именован, има право да се у року од три месеца од дана престанка дужности врати на рад у државни и други орган или правно лице из кога је изабран, односно именован за судију Уставног суда, на послове које је обављао до избора, односно именовања или на друге послове који одговарају његовом степену стручности и способностима.

Судији Уставног суда који је изабран или именован из реда судија или носилаца јавнотужилачке функције, мирује судијска функција, односно функција јавног тужиоца док обавља дужност судије Уставног суда.

Судија, односно носилац јавнотужилачке функције из става 5. овог члана коме је престала дужност судије Уставног суда истеком времена на које је изабран или именован, наставља да обавља судијску функцију, односно функцију јавног тужиоца, у суду, односно јавном тужилаштву из кога је изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда.

Високи савет судства, односно Високи савет тужилаштва, дужни су да у року од 30 дана од дана престанка дужности судије Уставног суда донесу решење у случају из става 6. овог члана.

Судији Уставног суда који је изабран или именован из реда Врховног јавног тужиоца или главног јавног тужиоца даном ступања на дужност судије Уставног суда престаје функција Врховног јавног тужиоца или главног јавног тужиоца, а по престанку дужности судије Уставног суда због истека времена на које је изабран, односно именован на дужност, Високи савет тужилаштва, у року од 30 дана, доноси одлуку о његовом избору на функцију јавног тужиоца у јавном тужилаштву из кога је био изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда.

III. УРЕЂЕЊЕ УСТАВНОГ СУДА

Члан 22.

Седиште Уставног суда је у Београду.

Седнице, јавне расправе и други облици рада Уставног суда могу се, по одлуци Уставног суда, одржавати и изван седишта Уставног суда.

Члан 23.

Уставни суд има председника.

Председника Уставног суда бирају судије Уставног суда из свог састава, на предлог најмање троје судија, тајним гласањем, већином гласова свих судија, на период од три године, са могућношћу поновног избора.

Ако председник Уставног суда не буде изабран, функцију председника, до избора, врши заменик председника, односно најстарији судија.

Члан 24.

Председник Уставног суда представља Уставни суд, сазива седнице, предлаже дневни ред и председава седницама, усклађује рад Уставног суда, стара се о спровођењу аката Уставног суда и врши друге дужности утврђене овим законом, Пословником и другим актима Уставног суда.

Председник Уставног суда истовремено обавља и дужност судије.

Члан 25.

Уставни суд има заменика председника, који замењује председника Уставног суда, у случају његовог одсуства или спречености.

Одредбе овог закона о избору и мандату председника Уставног суда сходно се примењују и на избор и мандат заменика председника.

Заменик председника Уставног суда истовремено обавља и дужност судије.

Члан 26.

Уставни суд има секретара, који се поставља већином гласова свих судија, на период од пет година и може бити поново постављен.

Секретар руководи Стручном службом Уставног суда и за свој рад је одговоран Уставном суду.

Секретар Уставног суда може имати заменика, кога поставља Уставни суд већином гласова свих судија, на период од пет година и који може бити поново постављен.

Секретар и заменик секретара Уставног суда имају статус државног службеника на положају.

Услови за постављење секретара и заменика секретара одређују се актом Уставног суда.

Члан 27.

За обављање стручних и других послова Уставни суд образује Стручну службу.

Организација, послови и начин рада Стручне службе ближе се уређују актом Уставног суда.

На права и обавезе запослених у Стручној служби примењују се прописи који уређују права и дужности државних службеника и намештеника, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 27а

Актом из члана 27. став 2. овог закона одређује се потребан број државних службеника на положају, државних службеника на извршилачким радним местима и намештеника у Стручној служби.

Члан 27б

Положај у Стручној служби је радно место на коме државни службеник има овлашћења и одговорности везане за вођење и усклађивање рада Стручне службе, односно појединих делова Стручне службе или на коме је задужен за организацију и обављање најсложенијих стручних послова који су у функцији остваривања Уставом утврђене надлежности Уставног суда.

Државног службеника на положају у Стручној служби поставља Уставни суд, већином гласова свих судија.

Државни службеник на положају у Стручној служби може бити премештен, привремено или до истека времена на које је постављен, на други положај у Стручној служби, ако то захтевају интереси остваривања Уставом

утврђене надлежности Уставног суда, при чему се време проведено на претходном положају рачуна у време на које је државни службеник постављен.

Члан 27в

Државни службеник може да напредује премештајем на извршилачко радно место у вишем звању, постављењем на положај или виши положај у Стручној служби, односно преласком у виши платни разред без промене радног места.

Државни службеник коме је најмање три пута узастопно одређена оцена "нарочито се истиче" може да напредује и на извршилачко радно место које није у непосредно вишем звању, ако испуњава услове за обављање послова тог радног места.

Државном службенику који је напредовао премештајем на извршилачко радно место у вишем звању, коефицијент платног разреда у оквиру платне групе у којој се налази његово ново радно место одређује председник Уставног суда, водећи рачуна да коефицијент који се одређује одговара сложености и обиму послова које ће државни службеник на том радном месту обављати, као и дотадашњим резултатима рада државног службеника.

Државни службеник који је засновао радни однос у Уставном суду и који је након прве године рада оцењен оценом "нарочито се истиче" напредује за два платна разреда у оквиру платне групе у којој се налази радно место на које је распоређен.

Члан 27г

Запосленима у Стручној служби могу се утврдити коефицијенти за обрачун и исплату плате који су до 30% већи од коефицијената предвиђених законом којим се уређују плате државних службеника и намештеника.

Висина коефицијената из става 1. овог члана одређује се актом о платама запослених у Стручној служби који доноси Уставни суд, већином гласова свих судија.

Основица за обрачун и исплату плата запослених у Стручној служби једнака је основици за обрачун и исплату плата државних службеника и намештеника у другим државним органима.

Члан 27д

Секретар Уставног суда припрема предлог кадровског плана истовремено са припремом предлога буџета Уставног суда, тако да буде усклађен са њим.

Кадровски план доноси председник Уставног суда, по прибављеном мишљењу радног тела Уставног суда надлежног за организациона и финансијска питања.

Члан 27ђ

Трошкови додатног образовања државних службеника у Стручној служби које је од значаја за рад Уставног суда, као и трошкови везани за обављање стручне праксе државних службеника у Стручној служби у међународним институцијама надлежним за заштиту људских права и уставним судовима других држава, падају на терет буџетских средстава Уставног суда.

Права и обавезе државног службеника у Стручној служби који се додатно образује, односно који је упућен на стручну праксу, уређују се у складу са законом који уређује права и обавезе државних службеника.

Члан 28.

Средства за рад и функционисање Уставног суда (у даљем тексту: буџет Уставног суда), обезбеђују се у буџету Републике Србије, на предлог Уставног суда.

Уставни суд самостално располаже средствима буџета Уставног суда.

Влада не може без сагласности председника Уставног суда, обуставити, одложити или ограничити извршење буџета Уставног суда.

Поступак за утврђивање предлога буџета Уставног суда уређује се овим законом и Пословником.

Члан 28а

Секретар Уставног суда припрема предлог буџета Уставног суда у складу са законом којим се уређује буџетски систем и Пословником и доставља га радном телу Уставног суда надлежном за финансијска питања.

Радно тело из става 1. овог члана утврђује предлог буџета Уставног суда и упућује га председнику Уставног суда ради достављања на мишљење министарству надлежном за послове финансија.

О предлогу из става 2. овог члана министар надлежан за послове финансија доставља Уставном суду образложено мишљење.

У случају да министар надлежан за послове финансија има примедбе на достављени предлог буџета Уставног суда, организоваће консултације са председником Уставног суда и радним телом из става 1. овог члана, ради постизања сагласности.

Ако министар надлежан за послове финансија нема примедбе на предлог буџета Уставног суда или се постигне сагласност из става 4. овог члана, Уставни суд, већином гласова свих судија, утврђује коначан предлог буџета Уставног суда, који министарство надлежно за послове финансија без измена укључује у нацрт закона о буџету Републике Србије, а Влада без измена у предлог закона о буџету Републике Србије.

Ако се не постигне сагласност из става 4. овог члана, министарство надлежно за послове финансија коначан предлог буџета Уставног суда из става 5. овог члана без измена укључује у нацрт закона о буџету Републике Србије, а Влада без измена у предлог закона о буџету Републике Србије.

У случају из става 6. овог члана Влада у образложењу предлога закона о буџету Републике Србије наводи разлоге због којих сматра да предлог буџета Уставног суда није прихватљив.

Члан 28б

Контрола извршења буџета Уставног суда спроводи се у складу са прописима који уређују буџетски систем, рачуноводство и ревизију.

Уставни суд обезбеђује вршење интерне контроле извршења буџета Уставног суда на начин предвиђен Пословником, а у складу са прописима који уређују буџетски систем, рачуноводство и ревизију.

IV. ПОСТУПАК ПРЕД УСТАВНИМ СУДОМ И ПРАВНО ДЕЈСТВО ЊЕГОВИХ ОДЛУКА

1. Опште одредбе

а) Учесници у поступку

Члан 29.

Учесници у поступку пред Уставним судом су:

- 1) државни органи, органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, народни посланици, у поступку за оцену уставности или законитости (у даљем тексту: овлашћени предлагач);

- 2) свако по чијој је иницијативи покренут поступак за оцену уставности или законитости (у даљем тексту: иницијатор);
- 3) доносилац закона, статута аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе и другог општег акта (у даљем тексту: општи акт) који је предмет оцењивања уставности или законитости, као и стране које су закључиле колективни уговор;
- 4) политичка странка, синдикална организација или удружење грађана чији је статут или други општи акт предмет оцењивања уставности или законитости или о чијој се забрани рада одлучује;
- 5) верска заједница о чијој се забрани рада одлучује;
- 6) свако по чијем се захтеву води поступак за одлучивање о изборном спору за које законом није одређена надлежност судова, као и орган за спровођење избора у вези са чијом изборном активношћу се покреће спор;
- 7) државни и други органи који прихватају, односно одбијају надлежност, као и свако ко због прихватања, односно одбијања надлежности није могао да оствари своје право;
- 8) Влада, Врховно јавно тужилаштво и орган надлежан за упис у регистар политичких странака, синдикалних организација, удружења грађана или верских заједница, у поступку за забрану рада политичких странака, синдикалних организација, удружења грађана или верских заједница;
- 9) подносилац уставне жалбе, као и државни орган, односно организација којој су поверена јавна овлашћења против чијег је појединачног акта или радње изјављена уставна жалба;
- 10) орган одређен статутом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе у поступку по жалби ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа јединице локалне самоуправе онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, као и орган против чијег је појединачног акта или радње изјављена жалба;
- 11) Народна скупштина и председник Републике када се одлучује о постојању повреде Устава у поступку за његово разрешење;
- 12) судија, председник суда или носилац јавнотужилачке функције у поступку по жалби Уставном суду, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке о престанку функције, као и орган који је донео одлуку о престанку функције;
- 13) друга лица у складу са законом.

У поступку пред Уставним судом могу учествовати и друга лица која Уставни суд позове.

Члан 30.

У поступку пред Уставним судом орган или организацију представљају њихови овлашћени представници.

У поступку пред Уставним судом могу учествовати лица која на основу специјалног пуномоћја овласте учесници у поступку.

Члан 31.

Учесник у поступку има право да даје предлоге и дужност да пружа потребне податке и обавештења у току поступка и на расправи, да подноси доказе и да предузима друге радње од значаја за одлучивање Уставног суда.

Учесник у поступку има право да изнесе и образложи свој став и разлоге током поступка, као и да даје одговор на наводе и разлоге других учесника у поступку.

Учесник у поступку може у току поступка одустати од предлога, захтева, жалбе, односно иницијативе.

б) Претходни поступак

Члан 32.

(одредбе које се примењују до 18. јануара 2027. године - чл. 1. и 4. изм. 63/2026)

Подносци упућени Уставном суду предају се преко поште или непосредно Уставном суду и морају бити потписани.

Предлог, иницијатива, односно други поднесак сматра се поднетим оног дана када је предат Уставном суду.

Ако је предлог, иницијатива, односно други поднесак упућен преко поште препоручено, дан предаје пошти сматра се као дан предаје Уставном суду.

Члан 32.

(одредбе које се примењују ОД 18. јануара 2027. године - чл. 1. и 4. изм. 63/2026)

Подносци упућени Уставном суду предају се преко поште или непосредно Уставном суду, а могу бити поднети и електронским путем на прописаном обрасцу и морају бити потписани.

Предлог, иницијатива, односно други поднесак сматра се поднетим оног дана када је предат Уставном суду, односно када је примљен на веб порталу Уставног суда, у складу са законом и Пословником.

Ако је предлог, иницијатива, односно други поднесак упућен преко поште препоручено, дан предаје пошти сматра се као дан предаје Уставном суду.

Електронски образац за подношење електронског поднеска, пријем и евидентирање поднесака, издавање и елементи садржаја потврде о пријему и друга питања поступања са поднесцима ближе се уређују Пословником.

На поступање са електронским поднесцима, чување и заштиту електронских докумената, електронско достављање и електронску комуникацију са странкама сходно се примењују одредбе закона којим се уређује електронска управа, ако овим законом и Пословником није друкчије прописано.

Члан 33.

На захтев Уставног суда, одговор на предлог, иницијативу и решење о покретању поступка за оцењивање уставности, односно законитости општег акта, даје доносилац тог акта, односно орган кога он овласти.

Поводом иницијативе за оцену уставности закона, односно уставности или законитости другог општег акта који доноси Народна скупштина, Уставни суд може, пре покретања поступка, да затражи мишљење од Народне скупштине.

Поводом иницијативе за оцену уставности статута аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, Уставни суд може, пре покретања поступка, да затражи мишљење од скупштине аутономне покрајине, односно скупштине јединице локалне самоуправе.

Члан 34.

Донсилац оспореног општег акта дужан је да у року који одреди Уставни суд, а који не може бити краћи од 15 дана, достави оспорени општи акт и потребну документацију и да пружи податке и обавештења од значаја за вођење поступка и одлучивање.

Државни и други органи, организације које врше јавна овлашћења, правна и физичка лица, дужна су да, на захтев Уставног суда, у року који не може бити краћи од 15 дана, доставе податке и обавештења од значаја за поступак и одлучивање Уставног суда.

Ако у одређеном року Уставни суд не добије одговор, мишљење, тражене податке и обавештења, поступак се може наставити.

Члан 35.

У поступку пред Уставним судом одређује се судија известилац, у складу са Пословником.

Изузетно, када то сложеност уставноправних питања захтева, председник Уставног суда може одредити једног или више судија који ће заједно са судијом известиоцем спровести поступак и припремити заједнички предлог акта о коме одлучује Уставни суд.

Члан 35а

Радње у претходном поступку предузима судија известилац, односно Стручна служба, у складу са овим законом и Пословником.

У претходном поступку се испитује уредност и допуштеност поднесака којима се иницира или покреће поступак пред Уставним судом, достављају акти о покретању поступка, односно иницијативе на одговор и мишљење, прикупљају потребни подаци, обавештења и докази у циљу провере навода из иницијативе за покретање поступка за оцену уставности или законитости.

У претходном поступку се предузимају и друге процесне радње од значаја за одлучивање Уставног суда.

Члан 36.

Уставни суд ће одбацити поднесак којим се иницира или покреће поступак пред Уставним судом:

- 1) кад утврди да Уставни суд није надлежан за одлучивање;
- 2) ако поднесак није поднет у одређеном року;
- 3) ако је поднесак анониман;
- 4) кад у остављеном року подносилац није отклонио недостатке који онемогућавају поступање;
- 5) кад утврди да је поднесак очигледно неоснован;
- 6) ако утврди да се поднеском злоупотребљава право;
- 7) кад не постоје друге претпоставке за вођење поступка и одлучивање, утврђене законом.

Кад Уставни суд утврди да није надлежан за одлучивање, може поднесак којим се покреће поступак, уступити надлежном органу.

в) Јавна расправа

Члан 37.

Уставни суд одржава јавну расправу, у поступку оцењивања уставности или законитости, у поступку одлучивања о изборним споровима, као и у поступку за забрану рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице.

Уставни суд може одлучити да се не одржи јавна расправа у поступку оцењивања уставности или законитости: ако оцени да је у току поступка ствар довољно разјашњена и да, на основу прибављених доказа, може одлучити и без одржавања јавне расправе; ако је о истој ствари већ одлучивао, а нису дати нови разлози за другачије одлучивање у тој ствари, као и ако постоје услови за обуставу поступка.

Уставни суд може одржати јавну расправу и у другим случајевима кад оцени да је одржавање јавне расправе потребно, а нарочито кад се ради о сложенем уставно-правном питању или кад се постави питање уставности или законитости о коме не постоји став Уставног суда.

Члан 38.

На јавну расправу позивају се сви учесници у поступку ради излагања ставова и давања потребних обавештења.

Ако је то од интереса за оцену уставности или законитости, Уставни суд може на јавну расправу позвати представнике органа и организација који су одговорни за извршавање предметног општег акта.

На јавну расправу позивају се, кад је то потребно, представници органа и организација, научни и јавни радници, као и друга лица, ради давања мишљења и објашњења.

Члан 39.

Одсуство појединих учесника у поступку на јавној расправи не спречава Уставни суд да одржи јавну расправу и да донесе одлуку.

Члан 40.

Уставни суд може јавну расправу одложити или прекинути ради прибављања потребних података, обавештења и мишљења, као и у другим оправданим случајевима.

Члан 41.

Друга питања која се односе на јавну расправу ближе се уређују Пословником.

г) Облици рада Уставног суда

Члан 42.

Уставни суд одлучује о питањима из своје надлежности на седници Уставног суда, седници Великог већа или седници Малог већа.

Уставни суд може, ради разјашњења ствари у предмету, одржавати и припремне седнице, консултативне састанке и друге седнице, у складу са Пословником.

Члан 42а

Уставни суд на седници Уставног суда, коју чине све судије Уставног суда:

- 1) доноси опште акте;
- 2) доноси одлуке из члана 45. тач. 1) до 5), тач. 8), 11), 14) и 15) овог закона;
- 3) покреће поступак за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта, по сопственој иницијативи;
- 4) доноси решење из члана 46. тачка 10) овог закона;
- 5) одлучује кад није постигнута једногласност у одлучивању Великог већа;
- 6) доноси појединачне акте ако овим законом или Пословником није предвиђено да их доносе већа или председник Уставног суда.

На седници Уставног суда одлуке се доносе већином гласова свих судија Уставног суда.

Седница Уставног суда се заказује и у случају одржавања јавне расправе и седнице о већању и гласању после одржане јавне расправе.

Члан 42б

Уставни суд на седници Великог већа, које чине председник Уставног суда и седам судија:

- 1) доноси одлуке из члана 45. тач. 6), 7), 9), 10), 12) и 13) овог закона;
- 2) доноси решења из члана 46. тач. 1) до 8) овог закона;
- 3) одлучује ако није постигнута једногласност у одлучивању Малог већа.

На седници Великог већа одлуке, односно решења из става 1. овог члана доносе се једногласно.

Ако се не постигне једногласност чланова Великог већа, одлуку, односно решење доноси седница Уставног суда.

Уставни суд има два Велика већа.

Председник Уставног суда одређује састав Великог већа годишњим распоредом послова Уставног суда.

Члан 42в

Уставни суд на седници Малог већа, кога чине троје судија Уставног суда од којих је један председник већа, доноси:

- 1) решење из члана 46. тачка 9) овог закона;
- 2) закључке из члана 47. овог закона.

На седници Малог већа решења и закључци из става 1. овог члана доносе се једногласно.

Ако се не постигне једногласност чланова Малог већа, решење, односно закључак доноси Велико веће.

Уставни суд, већином гласова свих судија, доноси одлуку којом одређује број Малих већа.

Председник Уставног суда одређује председника и чланове Малог већа годишњим распоредом послова Уставног суда.

Члан 42г

Седницу Уставног суда заказује и њоме руководи председник Уставног суда.

Председник Уставног суда, који је истовремено и председник Великог већа, заказује и руководи седницом тог већа.

Седницу Малог већа заказује и њоме руководи председник тог већа.

На седници Уставног суда, као и на седници Великог и Малог већа води се записник.

Начин рада и одлучивања на седници Уставног суда и седницама Великог и Малог већа ближе се уређује Пословником.

Члан 43.

Уставни суд образује комисије и одборе као стална радна тела.

Уставни суд може образовати и повремена радна тела.

Стална и повремена радна тела из ст. 1. и 2. овог члана, образују се у складу са Пословником.

д) Акти Уставног суда

Члан 44.

Уставни суд доноси одлуке, решења и закључке.

Члан 45.

Уставни суд одлуком:

- 1) утврђује да закон, статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе и други општи акт није у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, односно да у време важења није био у сагласности са Уставом;
- 2) утврђује да закон који је изгласан, а није указом проглашен, није у сагласности са Уставом;
- 3) утврђује да потврђени међународни уговор није у сагласности са Уставом;
- 4) утврђује да статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе или други општи акт није у сагласности са законом, односно да у време важења није био у сагласности са законом;
- 5) утврђује да колективни уговор није у сагласности са Уставом и законом;
- 6) одређује начин отклањања последица које су настале услед примене општег акта који није у сагласности с Уставом или законом;
- 7) одлучује о изборним споровима за које законом није одређена надлежност судова;
- 8) забрањује рад политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице;
- 9) одлучује о уставној жалби;
- 10) одлучује о жалби органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе у поступку ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа јединице локалне самоуправе онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе;
- 11) одлучује у поступку о постојању повреде Устава од стране председника Републике;
- 12) одлучује у поступку по жалби Уставном суду судије или председника суда, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке о престанку функције судије или председника суда или против друге одлуке Високог савета судства;
- 13) одлучује у поступку по жалби Уставном суду носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке Народне скупштине или Високог савета тужилаштва о престанку јавнотужилачке функције или против друге одлуке Високог савета тужилаштва;
- 14) одбија предлог за утврђивање неуставности или незаконитости;
- 15) одбија захтев за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта из иницијативе поводом које је донето решење о покретању поступка.

Члан 46.

Уставни суд решењем:

- 1) покреће поступак за утврђивање неуставности, незаконитости или несагласности са општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором;
- 2) решава о сукобу надлежности између државних и других органа, у складу са Уставом;

- 3) обуставља извршење појединачног акта, односно радње и укида меру обуставе или одбацује захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње;
- 4) одлаже ступање на снагу одлуке органа аутономне покрајине;
- 5) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости у случају из члана 53. став 2. овог закона;
- 6) одређује начин извршења одлуке или решења Уставног суда;
- 7) обуставља поступак у случајевима из чл. 57, 88. и 97. овог закона;
- 8) одбацује захтев за оцењивање уставности или законитости општег акта о коме је већ одлучивао, а из нових навода, разлога и поднетих доказа не произилази да има основа за поновно одлучивање;
- 9) одбацује уставну жалбу ако нису испуњене процесне претпоставке;
- 10) одлаже објављивање своје одлуке у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 47.

Уставни суд закључком:

- 1) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе, због ненадлежности;
- 2) одбацује предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта и иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости који нису поднети у року из члана 168. став 5. Устава;
- 3) одбацује жалбу Уставном суду судије, председника суда или носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, ако није поднета у законом прописаном року;
- 4) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе, који је неразумљив или непотпун, односно који садржи друге недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда;
- 5) одбацује анонимну иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе;
- 6) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе, који представља злоупотребу права;
- 7) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости и предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта који није донет;
- 8) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости и предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта чији је доносилац правно престао да постоји;
- 9) одлучује о захтеву доносиоца оспореног општег акта да се застане са поступком;
- 10) обуставља поступак када је повучен предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта, односно кад иницијатор одустане од иницијативе за покретање поступка за оцену уставности или законитости;

- 11) обуставља поступак и у другим случајевима, изузев поступка по уставној жалби, због повлачења или одустанка овлашћеног предлагача, односно подносиоца од поднетог захтева или због престанка других процесних претпоставки за вођење поступка.

Уставни суд доноси закључке и у другим случајевима када у складу са одредбама овог закона и Пословника не доноси одлуку, односно решење.

Члан 48.

Одлуке, решења и закључци Уставног суда садрже: увод, изреку и образложење.

Садржина појединих делова аката из става 1. овог члана ближе се уређује Пословником, с тим што образложење решења о одбацивању уставне жалбе, односно закључка може садржати само правни основ за доношење.

Члан 49.

Одлуке Уставног суда, изузев одлуке по уставној жалби, објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије", као и у службеном гласилу у коме је објављен статут аутономне покрајине, други општи акт и колективни уговор, односно на начин на који је објављен општи акт о коме је Уставни суд одлучивао.

У "Службеном гласнику Републике Србије" може се објавити одлука по уставној жалби, као и решења која су од ширег значаја за заштиту уставности и законитости.

2. Поступак за оцењивање уставности или законитости општих аката

Члан 50.

Поступак за оцењивање уставности или законитости општег акта покреће се предлогом овлашћеног предлагача или решењем о покретању поступка.

Поступак за оцену уставности или законитости Уставни суд може да покрене самостално, на основу одлуке коју доноси двотрећинском већином гласова свих судија.

Члан 51.

Предлог за утврђивање неуставности или незаконитости, односно иницијатива за покретање поступка за оцену уставности или законитости садржи: назив општег акта чија се уставност или законитост оспорава; назив и број службеног гласила у коме је општи акт објављен, ако је објављивање извршено у службеном гласилу; ознаку одредбе или одредаба општег акта чија уставност или законитост се оспорава; одредбе Устава, односно закона у односу на које се оспорава уставност или законитост општег акта; разлоге оспоравања и друге податке од значаја за оцењивање уставности или законитости оспореног општег акта; предлог, односно захтев како да се одлучи; податке о предлагачу, односно подносиоцу иницијативе; потпис предлагача, односно подносиоца иницијативе.

Ако општи акт чија се уставност или законитост оспорава није објављен у службеном гласилу, уз предлог се прилаже и оверени препис тог акта.

Члан 52.

Поступак се сматра покренутим даном подношења уредног предлога Уставном суду, односно даном доношења решења о покретању поступка.

Члан 53.

Кад Уставни суд оцени да има основа за покретање поступка поводом иницијативе, поступак покреће решењем.

Кад Уставни суд нађе да је иницијатива неприхватљива, јер изнетим разлозима оспоравања није поткрепљена тврдња да има основа за покретање поступка за оцену уставности или законитости, иницијативу ће решењем одбацивати.

Кад се иницијативом оспорава уставност или законитост општег акта, осим закона и статута аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, односно појединих одредаба овог акта којима се регулишу питања о којима Уставни суд већ има заузет став или кад је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Уставни суд одлучује без доношења решења о покретању поступка.

Кад Уставни суд након спроведеног поступка оцени да захтев за утврђивање неуставности или незаконитости из иницијативе поводом које је покренут поступак, није основан, донеће одлуку о његовом одбијању.

Члан 54.

У поступку оцењивања уставности или законитости Уставни суд није ограничен захтевом овлашћеног предлагача, односно иницијатора.

Кад овлашћени предлагач, односно иницијатор одустане од предлога, односно иницијативе, Уставни суд ће наставити поступак за оцену уставности или законитости, ако за то нађе основа.

Члан 55.

У току поступка, а на захтев доносиоца оспореног општег акта, Уставни суд може, пре доношења одлуке о уставности или законитости, застати са поступком и дати могућност доносиоцу општег акта, да у одређеном року отклони уочене неуставности или незаконитости.

Ако у одређеном року неуставност или незаконитост не буде отклоњена, Уставни суд ће наставити поступак.

Члан 56.

Уставни суд може у току поступка, до доношења коначне одлуке, обуставити извршење појединачног акта или радње која је предузета на основу општег акта чија се уставност или законитост оцењује, ако би њиховим извршавањем могле наступити неотклоњиве штетне последице.

Ако у току поступка Уставни суд оцени да су разлози обуставе услед измењених околности престали, укинуће меру обуставе извршења појединачног акта, односно радње.

Уставни суд ће одбацити захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње кад доноси коначну одлуку.

Члан 57.

Уставни суд ће обуставити поступак:

- 1) кад је у току поступка општи акт усаглашен са Уставом или законом, а Уставни суд није оценио да због последица неуставности или незаконитости треба донети одлуку због тога што нису отклоњене последице неуставности или незаконитости;
- 2) кад у току поступка престану процесне претпоставке за вођење поступка.

Члан 58.

Кад Уставни суд утврди да закон, статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор није у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором, тај закон, статут аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, други општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одредбе потврђеног међународног уговора за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, престају да важе на начин предвиђен тим међународним уговором и општеприхваћеним правилима међународног права.

Кад Уставни суд утврди да општи акт или колективни уговор није у сагласности са законом, тај општи акт или колективни уговор престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Уставни суд може посебним решењем одложити објављивање своје одлуке у "Службеном гласнику Републике Србије", али најдуже за шест месеци од дана њеног доношења.

У случају из става 4. овог члана, Уставни суд одлуку којом је утврђено да општи акт није у сагласности са Уставом, законом, општеприхваћеним правилима међународног права или потврђеним међународним уговором, доставља доносиоцу општег акта заједно са решењем о одлагању објављивања.

Члан 59.

Кад Уставни суд одреди начин отклањања последица које су настале услед примене општег акта који није у сагласности са Уставом или законом, одлука Уставног суда има правно дејство од дана њеног објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 60.

Закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу се примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени.

Општи акти донети за извршење закона и других општих аката за које се одлуком Уставног суда утврди да нису у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, неће се примењивати од дана објављивања одлуке Уставног суда, ако из одлуке произилази да су ти општи акти несагласни Уставу општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или закону.

Извршење правноснажних појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати, не може се ни дозволити ни спровести, а ако је извршење започето - обуставиће се.

Члан 61.

Свако коме је повређено право коначним или правноснажним појединачним актом, донетим на основу закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, има право да тражи од надлежног органа измену тог појединачног акта, у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет.

Предлог за измену коначног или правноснажног појединачног акта, донетог на основу закона или другог општег акта, за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, може се поднети у року од шест месеци од дана објављивања одлуке у "Службеном гласнику Републике Србије", ако од достављања појединачног акта до подношења предлога или иницијативе за покретање поступка није протекло више од две године.

Члан 62.

Ако се утврди да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед примене општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, Уставни суд може одредити да се ове последице отклоне повраћајем у пређашње стање, накнадом штете или на други начин.

Члан 63.

Ако се у поступку пред судом опште или посебне надлежности постави питање сагласности закона или другог општег акта са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, суд ће, ако оцени основаним такво питање, застати са поступком и покренути поступак за оцену уставности или законитости тог акта пред Уставним судом.

Члан 64.

Кад је у току поступка општи акт престао да важи или је усаглашен са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, али нису отклоњене последице неуставности или незаконитости, Уставни суд може одлуком утврдити да општи акт није био у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом. Ова одлука Уставног суда има исто правно дејство као и одлука којом се утврђује да општи акт није у сагласности с Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом.

Члан 65.

Одредбе чл. 50. до 64. овог закона сходно се примењују у поступку одлучивања о сагласности закона и других општих аката са општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.

3. Поступак за оцену уставности закона пре његовог проглашења

Члан 66.

Уз предлог за оцену уставности закона пре његовог проглашења подноси се и текст изгласаног закона који је оверио секретар Народне скупштине или лице које он на то овласти.

Предлог за оцену уставности закона пре његовог проглашења се не доставља на мишљење Народној скупштини, нити се о њему води јавна расправа.

О томе да је покренут поступак за оцену уставности закона пре његовог проглашења, Уставни суд обавештава председника Републике.

Поступак оцене уставности пре његовог проглашења је хитан и води се у складу са роковима које уређује Устав.

Одлука којом се утврђује да закон који није проглашен није у сагласности са Уставом производи правно дејство од дана проглашења закона.

4. Поступак одлучивања о одлагању ступања на снагу одлуке органа аутономне покрајине

Члан 67.

Влада може у предлогу за оцену уставности или законитости одлуке органа аутономне покрајине која још није ступила на снагу предложити Уставном суду да одложи ступање на снагу оспорене одлуке док Уставни суд не одлучи о њеној уставности или законитости.

Влада је дужна да уз предлог достави текст оспорене одлуке органа аутономне покрајине.

Уставни суд најпре одлучује о предлогу Владе да се одложи ступање на снагу оспорене одлуке, у складу са роковима које уређује Пословник, с тим што оспорену одлуку не доставља на мишљење органу који ју је донео, нити о предлогу води јавну расправу.

Ако Уставни суд донесе решење да одложи ступање на снагу оспорене одлуке органа аутономне покрајине, дужан је да поступак оцењивања уставности или законитости хитно спроведе, у складу са роковима које уређује Пословник.

Решење којим Уставни суд одлаже ступање на снагу оспорене одлуке органа аутономне покрајине, производи правно дејство од дана достављања органу аутономне покрајине који је одлуку донео.

5. Поступак решавања сукоба надлежности

Члан 68.

Уставни суд решава сукоб надлежности из члана 167. став 2. тач. 1. до 4. Устава.

Захтев за решавање сукоба надлежности из става 1. овог члана, подноси један или оба органа који су у сукобу, као и лице поводом чијег је права настао сукоб надлежности.

Члан 69.

Захтев за решавање сукоба надлежности садржи назив органа који прихватају или одбијају надлежност и разлоге на основу којих то чине.

Члан 70.

У случају када органи одбијају надлежност, захтев за решавање сукоба надлежности подноси се у року од 15 дана од дана правноснажности, односно коначности одлуке другог органа који се огласио ненадлежним.

Члан 71.

Поступак за решавање сукоба надлежности сматра се покренутим оног дана кад је захтев предат Уставном суду.

Члан 72.

Рок за одговор органа који су у сукобу надлежности је осам дана од дана достављања.

Члан 73.

Уставни суд може одредити да се до окончања поступка решавања сукоба надлежности Уставног суда прекине поступак пред органима између којих је настао сукоб надлежности.

Члан 74.

Кад Уставни суд реши сукоб надлежности, решење Уставног суда има правно дејство од дана достављања органима који су у сукобу надлежности, односно лицу поводом чијег је права настао сукоб надлежности.

Решењем из става 1. овог члана Уставни суд поништава и акте које је донео ненадлежни орган.

6. Поступак одлучивања о изборним споровима

Члан 75.

Захтев за одлучивање о изборном спору за који законом није одређена надлежност судова може поднети: сваки бирач, кандидат за председника Републике, односно посланика или одборника, као и подносилац предлога кандидата.

Захтев садржи разлоге и доказе због којих се тражи одлучивање о изборном спору.

Захтев се може поднети најкасније у року од 15 дана од дана окончања изборног поступка који се оспорава.

Члан 76.

Уставни суд доставља један примерак поднетог захтева за одлучивање о изборном спору органу за спровођење избора у вези са чијом активношћу се изборни спор покреће, са налогом да Уставном суду, у року од три дана од дана пријема захтева, достави одговор и потребне изборне акте, односно документацију.

Уставни суд је дужан да о захтеву за одлучивање у изборном спору одлучи у року од 20 дана од дана када је од органа за спровођење избора из става 1. овог члана примио одговор и све потребне изборне акте, односно документацију.

Члан 77.

Ако је неправилност у изборном поступку доказана, а имала је битан утицај на изборни резултат, Уставни суд одлуком поништава цео изборни поступак или делове тог поступка, који се морају тачно означити.

У случају из става 1. овог члана цео изборни поступак или делови тог поступка поновиће се у року од 30 дана од дана достављања одлуке Уставног суда надлежном органу.

Члан 78.

Одлука Уставног суда о поништењу целог изборног поступка или делова тог поступка има правно дејство од дана достављања одлуке Уставног суда надлежном органу.

Члан 79.

Жалбу на одлуку донету у вези са потврђивањем мандата народних посланика може поднети кандидат за народног посланика и подносилац предлога кандидата, у року од 48 часова од доношења одлуке.

У поступку по жалби из става 1. овог члана, орган против чије је одлуке поднета жалба дужан је да у року од 24 часа од подношења жалбе, достави потребну документацију Уставном суду.

Уставни суд дужан је да донесе одлуку у року од 72 часа од подношења жалбе.

Одредбе чл. 75. до 78. овог закона сходно се примењују и у поступку по жалби на одлуку донету у вези са потврђивањем мандата народних посланика.

7. Поступак одлучивања о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице

Члан 80.

Уставни суд одлучује о забрани рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице на основу предлога Владе, Врховног јавног тужилаштва или органа надлежног за упис у регистар политичких странака, синдикалних организација, удружења грађана или верских заједница.

У предлогу се наводе разлози и докази због којих се тражи забрана рада политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице.

Члан 81.

Кад Уставни суд забрани рад политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице, та политичка странка, синдикална организација, удружење грађана или верска заједница брише се из одговарајућег регистра даном достављања одлуке Уставног суда надлежном органу.

Члан 81а

Када је предлогом тражена забрана тајног или паравојног удружења, Уставни суд ће својом одлуком утврдити да је деловање таквог удружења забрањено Уставом.

Одлуком из става 1. овог члана Уставни суд може одредити предузимање мера које су неопходне да се спречи деловање тајног или паравојног удружења.

8. Поступак по уставној жалби

Члан 82.

Уставна жалба може се изјавити против појединачног акта или радње државног органа или организације којој је поверено јавно овлашћење, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства или је законом искључено право на њихову судску заштиту.

Изузетно од става 1. овог члана уставна жалба може се изјавити и ако нису исцрпљена правна средства, ако је подносиоцу уставне жалбе повређено право на суђење у разумном року у стечајним и извршним поступцима који се воде ради намирања признатих или утврђених потраживања у којима је стечајни, односно извршни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом.

Члан 83.

Уставну жалбу може изјавити свако лице које сматра да му је појединачним актом или радњом државног органа или организације којој је поверено јавно овлашћење повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом.

Уставну жалбу у име лица из става 1. овог члана, на основу његовог писменог овлашћења, може изјавити друго физичко лице, односно државни или други орган надлежан за праћење и остваривање људских и мањинских права и слобода.

Члан 84.

Уставна жалба се може изјавити у року од 30 дана од дана достављања појединачног акта, односно од дана предузимања радње којом се повређује или ускраћује људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом.

Лицу које из оправданих разлога пропусти рок за подношење уставне жалбе, Уставни суд ће дозволити повраћај у пређашње стање ако то лице у року од 15 дана од дана престанка разлога који је изазвао пропуштање, поднесе предлог за повраћај у пређашње стање и ако истовремено са овим предлогом поднесе и уставну жалбу.

После истека три месеца од дана пропуштања не може се тражити повраћај у пређашње стање.

Члан 85.

Уставна жалба мора да садржи име и презиме, јединствени матични број грађана, пребивалиште или боравиште, односно назив и седиште подносиоца уставне жалбе, име и презиме његовог пуномоћника, број и датум акта против кога је жалба изјављена и назив органа који га је донео, назнаку људског или мањинског права или слободе зајемчене Уставом за које се тврди да је повређено са ознаком одредбе Устава којом се то право, односно слобода јемчи, разлоге жалбе и наводе у чему се састоји повреда или ускраћивање, опредељен захтев о коме Уставни суд треба да одлучи, уз истицање висине и основа накнаде материјалне или нематеријалне штете, када се накнада захтева, потпис подносиоца уставне жалбе, односно лица коме је издато специјално пуномоћје за подношење уставне жалбе.

Уз уставну жалбу се подноси и препис оспореног појединачног акта, докази да су исцрпљена правна средства, докази о висини материјалне штете, као и други докази од значаја за одлучивање.

Захтев за накнаду штете може бити постављен само истовремено са подношењем уставне жалбе.

Члан 86.

Уставна жалба, по правилу, не спречава примену појединачног акта или радње против кога је изјављена.

На предлог подносиоца уставне жалбе, Уставни суд може одложити извршење појединачног акта или радње из става 1. овог члана, ако би извршење проузроковало ненадокнадиву штету подносиоцу, а одлагање није супротно јавном интересу, нити би се одлагањем нанела већа штета трећем лицу.

Члан 87.

Ако је појединачним актом или радњом повређено или ускраћено Уставом зајемчено људско или мањинско право и слобода више лица, а само неки од њих су поднели уставну жалбу, одлука Уставног суда односи се и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се налазе у истој правној ситуацији.

Члан 88.

Уставни суд ће обуставити поступак:

1. ако је уставна жалба повучена;
2. ако орган који је донео оспорени појединачни акт поништи, укине или измени тај акт у складу са захтевом из уставне жалбе или ако је престала радња која је проузроковала повреду или ускраћивање зајемченог Уставом права и слобода, уз сагласност подносиоца уставне жалбе;
3. ако престану друге процесне претпоставке за вођење поступка.

Члан 89.

Одлуком се уставна жалба усваја или одбија као неоснована.

Када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

Одлуком којом се усваја уставна жалба Уставни суд ће одлучити и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне штете, када је такав захтев постављен, с тим што Уставни суд, када је захтев усвојен, одређује у одлуци орган који је обавезан да исплати накнаду материјалне или нематеријалне штете и одређује рок од четири месеца од дана достављања одлуке том органу у коме он добровољно може да плати накнаду штете. Поступак за принудно извршење накнаде материјалне, односно нематеријалне штете може почети тек ако накнада материјалне, односно нематеријалне штете не буде добровољно плаћена у року од четири месеца од дана достављања одлуке.

Одлука Уставног суда којом је уважена уставна жалба има правно дејство од дана достављања учесницима у поступку.

Члан 90.

БРИСАН - са 99/2011

Члан 91.

Одредбе чл. 82. до 88. овог закона сходно се примењују у поступку по жалби органа одређеног статутом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа локалне самоуправе, онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, односно локалне самоуправе.

Члан 92.

Кад Уставни суд у поступку по жалби органа одређеног статутом аутономне покрајине, односно локалне самоуправе утврди да је појединачним актом или радњом државног органа или органа локалне самоуправе онемогућено вршење надлежности аутономне покрајине, односно локалне самоуправе, поништиће појединачни акт, односно забраниће даље вршење или наредити вршење одређене радње и одредити да се уклоне штетне последице.

Одлука Уставног суда из става 1. овог члана има правно дејство од дана достављања учесницима у поступку.

9. Поступак одлучивања о повреди Устава од стране председника Републике

Члан 93.

Поступак одлучивања о повреди Устава од стране председника Републике покреће Народна скупштина, на предлог једне трећине укупног броја народних посланика.

Акт о покретању поступка из става 1. овог члана садржи правни основ, одредбе Устава које су повређене и доказе на којима се акт заснива.

Акт о покретању поступка из става 1. овог члана председник Народне скупштине доставља Уставном суду.

Ако Уставни суд утврди да је поступак за разрешење председника Републике покренут у складу са Уставом и законом, акт Народне скупштине којим се покреће поступак одлучивања о повреди Устава доставља се на одговор председнику Републике, у року који Уставни суд одреди.

Члан 94.

После истека рока за одговор, председник Уставног суда заказаће расправу, на коју позива председника Републике и председника Народне скупштине.

Члан 95.

У поступку одлучивања о повреди Устава од стране председника Републике Уставни суд је ограничен само на одлучивање о повредама одредаба Устава које су наведене у акту Народне скупштине о покретању поступка.

Члан 96.

Уставни суд ће одлучити да ли је председник Републике повредио Устав и одлуку о томе доставиће Народној скупштини и председнику Републике.

Одлуку из става 1. овог члана Уставни суд мора донети у року од 45 дана од дана подношења акта Народне скупштине којим се покреће поступак одлучивања о повреди Устава од стране председника Републике.

Члан 97.

Уставни суд ће обуставити поступак:

1. ако Народна скупштина повуче акт о покретању поступка;
2. ако у току поступка престане функција председника Републике.

Члан 98.

Одлука Уставног суда о повреди Устава од стране председника Републике има правно дејство од дана достављања одлуке Народној скупштини.

10. Поступак по жалби Уставном суду судије, председника суда или носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке о престанку функције

Члан 99.

Против одлуке о престанку функције судија, председник суда или носилац јавнотужилачке функције може изјавити жалбу Уставном суду, која искључује право на подношење уставне жалбе, у року од 30 дана од дана достављања одлуке.

Орган који је донео одлуку о престанку функције има право на одговор на жалбу Уставном суду у року од 15 дана од дана достављања жалбе Уставном суду.

Члан 100.

После истека рока за достављање одговора на жалбу Уставном суду, која искључује право на подношење уставне жалбе, Уставни суд заказује расправу на коју позива подносиоца жалбе Уставном суду и представника органа који је донео одлуку о престанку функције.

На расправи из става 1. овог члана може се искључити јавност.

Члан 101.

Законом се може прописати рок у ком је Уставни суд дужан да одлучи по жалби Уставном суду судије, председника суда или носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке о престанку функције.

Уставни суд својом одлуком може усвојити жалбу Уставном суду и поништити одлуку о престанку функције или одбити жалбу Уставном суду.

Члан 102.

Одлука Уставног суда у поступку по жалби Уставном суду судије, председника суда или носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке о престанку функције има правно дејство од дана достављања учесницима у поступку.

Члан 102а

У поступку по жалби Уставном суду судије, председника суда или носиоца јавнотужилачке функције, која искључује право на подношење уставне жалбе, сходно се примењују одредбе овог закона којима се уређује поступак по уставној жалби.

Члан 103.

Одредбе чл. 99. до 102а овог закона сходно се примењују и у поступку по жалби Уставном суду, која искључује право на подношење уставне жалбе, против одлуке Високог савета судства или Високог савета тужилаштва, у случају прописаном Уставом или законом.

V. ИЗВРШЕЊЕ АКТА УСТАВНОГ СУДА

Члан 104.

Државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице дужни су да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда.

У случају потребе, извршење одлуке и решења Уставног суда обезбедиће Влада, на начин који је утврђен посебним решењем Уставног суда.

VI. ОДНОС УСТАВНОГ СУДА ПРЕМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Члан 105.

Уставни суд обавештава Народну скупштину о стању и проблемима остваривања уставности и законитости у Републици Србији, даје мишљења и указује на потребу доношења и измену закона и предузимање других мера ради заштите уставности и законитости.

Члан 106.

Кад Уставни суд утврди да надлежни орган није донео општи акт за извршавање одредаба Устава, закона или другог општег акта, а био је дужан да такав општи акт донесе, обавестиће о томе Народну скупштину.

Члан 107.

Предлог овлашћеног предлагача и решење о покретању поступка за оцену уставности закона, односно уставности или законитости другог општег акта који је донела Народна скупштина, Уставни суд доставља Народној скупштини на одговор.

Уставни суд доставља Народној скупштини одлуку којом је утврдио да закон или други општи акт који је донела Народна скупштина није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом.

VII. САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Члан 108.

У остваривању својих функција Уставни суд сарађује са државним и другим органима и организацијама, научним и другим установама, привредним друштвима и другим правним лицима, о питањима од интереса за очување уставности и законитости.

Члан 109.

Уставни суд остварује међународну сарадњу са страним и међународним судовима и међународним организацијама у складу са својом надлежношћу.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

Новчаном казном од 50.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај организација, односно друго правно лице:

- 1) ако у року не достави Уставном суду оспорени општи акт и потребну документацију и пружи податке и обавештења од значаја за вођење поступка и одлучивање (члан 34. став 1);
- 2) ако не достави Уставном суду потребне податке и обавештења од значаја за вођење поступка и одлучивање (члан 34. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник новчаном казном од 20.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији, односно другом правном лицу новчаном казном до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у државном и другом органу, новчаном казном до 50.000 динара.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 111.

Првом седницом Уставног суда председава најстарији судија.

Члан 112.

Поступци пред Уставним судом започети пре дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по одредбама овог закона.

Члан 113.

Поступак по уставним жалбама поднетим од дана проглашења Устава до дана ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама овог закона.

Уставна жалба се може изјавити и против појединачног акта или радње државног органа или организације којој је поверено јавно овлашћење, а којим је повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, ако је тај акт или радња извршена од дана проглашења Устава до дана ступања на снагу овог закона.

Уставна жалба у случају из става 2. овог члана може се изјавити у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 114.

Судија Уставног суда изабран у складу са Уставом Републике Србије ("Службени гласник РС", број 1/90), коме престаје функција, има право на накнаду плате у трајању од шест месеци у висини плате судије Уставног суда.

Право на накнаду плате престаје пре протекла рока од шест месеци ако судија коме је престала функција заснује радни однос или стекне право на пензију, а може бити продужено за још шест месеци ако у тих шест месеци стиче право на пензију.

Члан 115.

Државни службеници и намештеници, запослени у Служби Уставног суда Србије, настављају да раде у Уставном суду на пословима на којима су били постављени, односно распоређени до ступања на снагу овог закона, до доношења решења о постављењу и распоређивању, односно склапања уговора о раду, у складу са актом Уставног суда из члана 27. став 2. овог закона.

Члан 116.

Уставни суд у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона доноси Пословник и акт из члана 27. став 2. овог закона.

Министар надлежан за правосуђе у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона доноси акт из члана 90. став 3. овог закона.

Члан 117.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

Члан 118.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

СЛЕДЕ ОДРЕДБЕ ИЗМЕНЕ 99/2011, КОЈЕ НИСУ ИНТЕГРИСАНЕ У ТЕКСТ:

"Члан 38.

Уставни суд ће ускладити Пословник са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 39.

Судија Уставног суда који је до дана ступања на снагу овог закона изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда из реда судија, по престанку дужности судије Уставног суда због истека времена на које је изабран, односно именован, има право да буде изабран на судијску функцију у суду из кога је изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда или у суду највишег степена који је преузео надлежност суда из кога је судија Уставног суда изабран, односно именован.

Високи савет судства дужан је да донесе одлуку о избору на судијску функцију из става 1. овог члана, у року од 30 дана од дана престанка дужности судије Уставног суда.

Члан 40.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона.

Захтеви за накнаду штете поднети Комисији из члана 90. став 3. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС, број 109/07), до дана ступања на снагу овог закона, решиће се у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 41.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 34/01, 62/06 - др. закон, 63/06 - исправка др. закона, 116/08 - др. закон и 92/11), у делу који се односи на начин утврђивања плата председника и судија Уставног суда.

Члан 42.

Овај закон ступа на снагу **осмог дана** од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

СЛЕДЕ ОДРЕДБЕ ИЗМЕНЕ 10/2023, КОЈЕ НИСУ ИНТЕГРИСАНЕ У ТЕКСТ:

"Прелазна одредба

Члан 8.

Поступак започет по одредбама Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/07, 99/11, 18/13 - УС, 40/15 - др. закон и 103/15) који није окончан до дана конституисања Високог савета судства, односно Високог савета тужилаштва, окончаће се по одредбама овог закона.